

4. Palmer, F. R. *Mood and Modality* (2nd ed.). Cambridge University Press. 2001. 236 p.
5. Trosborg, A. *Text Typology and Translation*. John Benjamins, 1997. 21 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-664-5-40>

**PECULIARITIES OF MILITARY TRANSLATION
IN THE CONDITIONS OF FULL-SCALE INVASION:
TERMINOLOGICAL ACCURACY, STRESS FACTORS
AND COMMUNICATION**

**ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДУ В УМОВАХ
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ: ТЕРМІНОЛОГІЧНА
ТОЧНІСТЬ, СТРЕСОВІ ЧИННИКИ ТА КОМУНІКАЦІЯ**

Antonenkova V. S.

*Full-time Student, Master's Degree
Candidate,
Taras Shevchenko National University
of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Антоненкова В. С.

*слухач-итантний, здобувач
освітнього рівня "магістр",
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

З початку повномасштабного вторгнення збройних сил російської федерації в Україну значно зросла допомога від країн-партнерів, що зумовило потребу в комунікації з представниками збройних сил інших держав та зростання необхідності у військових перекладачах здатних здійснити адекватний переклад. Також це підкреслило важливість військового перекладу як спеціалізованої міжмовної та міжкультурної комунікації, що охоплює переклад військової термінології, документації, брифінгів, матеріалів навчань та усне мовлення під час міжнародної співпраці. Військовий переклад не зводиться лише до лексичної передачі текстів, а передбачає термінологічну адекватність та здатність передавати інформацію з мінімальною зміною сенсу, особливо в під час міжнародних навчань. Саме такі вимоги відрізняють його від політичного або технічного перекладів. [1, с. 2] Важливо також відзначити, що військовий переклад як окремий вид перекладацької діяльності має власні специфічні прийоми [2, с. 3], які забезпечують відповідність термінів та комунікативних актів у різних мовних парах.

Термінологічна точність перекладу військових текстів є ключовою, оскільки військова лексика включає широкий спектр понять, що вимагає глибокого розуміння як вихідної, так і цільової мов [3, с. 5]. Дослідження в цій сфері свідчать про активне використання трансформацій, таких як калькування, коли речення “Logistics support units ensure uninterrupted supply chains to the frontline.” буде перекладатися як “Підрозділи логістичного забезпечення надають безперервне постачання на лінію фронту”, де точно і без змін передано суть речення. **Або ж конкретизація: “The reconnaissance team reported critical information”, що перекладається як “Розвідувальна група надала важливу інформацію про розташування противника, чисельність його особового складу та озброєння.”**, де додано деталі, яких не було в оригіналі, але вони важливі для контексту. Також модифікація структури речення: **“Before dawn, the engineering units completed the fortification of defensive positions”**. Перекладом цього речення буде: “Інженерні підрозділи завершили укріплення оборонних позицій до світанку”. В цьому випадку початок речення перенесено, щоб адаптувати часовий контекст до української мови.

У сучасних умовах війни перекладачі беруть участь у: нарадах (брифінгах), аналізі проведених дій (after action review) [4, с. 3], здійснюють переклад посібників, документації, навчальних матеріалів, тощо. У таких комунікаційних ситуаціях швидкість та точність перекладу є критично важливими. Перекладач повинен не лише передати зміст, але й вже під час перекладу усвідомлювати його наслідки для подальшої діяльності військовослужбовців. Це вимагає наявності фахівця не лише мовної компетенції, широкого словникового запасу, знання військової термінології та всебічного розуміння контексту. У таких обставинах стандартні асоціації перекладацької діяльності можуть давати змогу лише частково впоратися з завданням, оскільки перекладач часто перебуває у складному психологічному стані, що впливає на когнітивні процеси.

Таким чином, військовий переклад стає не просто видом перекладацької діяльності, а компонентом стратегічної комунікації, що вимагає високої термінологічної компетентності, розуміння технічних та оперативних контекстів, швидкого та точного прийняття рішень у процесі перекладу, психологічної стійкості під тиском часу та емоційного навантаження.

Перспективи подальших досліджень включають розроблення методичних рекомендацій для підготовки військових перекладачів, створення баз сучасної військової термінології, а також моделювання психолінгвістичних стратегій адаптації перекладача до умов високих стресових навантажень.

Література:

1. Рябокiнь Н. О., Пашко С. В. Особливостi перекладу англомовної вiйськової термiнологiї на українську. *Науковi записки*. URL: [https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/315?utm_source=\(дата доступу: 24.02.2026\)](https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/315?utm_source=(дата%20доступу%3A%2024.02.2026)).
2. Udovichenko H., Chvanova B. Ways to Cover the Difficulties of Translating Military Terminology. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. URL: (https://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit37-03-051?utm_source=) (дата доступу: 24.02.2026).
3. Литвинська Т. Ю. Особливостi перекладу вiйськової термiнологiї. *Науковi перспективи*. 2024. URL: (https://elar-kingu.kyiv.ua/items/32406924-99ef-4fc4-8a93-005d65d01039?utm_source=) (дата доступу: 24.02.2026).
4. Жукова А., Сергiєнко Т., Шоптенко В. Iсторичнi передумови та розвиток вiйськового перекладу: вiд витокiв до сучасних пiдходiв URL:https://www.oipjournal.org/index.php/oip/article/view/498?utm_source= (дата доступу: 24.02.2026).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-664-5-41>

LINGUISTIC AND TECHNICAL DIMENSIONS OF LOCALISATION (CASE STUDY: VIDEO GAMES)

ЛIНГВIСТИЧНИЙ I ТЕХНIЧНИЙ ВИМИРИ ЛОКАЛIЗАЦIЇ (НА МАТЕРIАЛI ВIДЕОIГОР)

Heletka M. L.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Applied Linguistics,
National Aerospace University
"Kharkiv Aviation Institute"
Kharkiv, Ukraine*

Гелетка М. Л.

*кандидат фiлологiчних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної
лiнгвiстики,
Нацiональний аерокосмiчний
унiверситет «Харкiвський авiацiйний
iнститут»
м. Харкiв, Україна*

Стрiмкий розвиток цифрових технологiй i глобалiзацiя iгрової iндустрiї зумовили необхіднiсть якiсної локалiзацiї програмних продуктiв, зокрема вiдеоiгор. В умовах зростання попиту на українськомовний контент особливої актуальностi набуває дослідження локалiзацiї як комплексного перекладацького та технiчного процесу.